

ВИЩА ШКОЛА

УДК 378.147.091.31-059.2:004

PECULIARITIES OF GROUP WORK OF APPLICANTS OF THE IHE IN TERMS OF INFORMATIZATION OF EDUCATION

ОСОБЛИВОСТІ ГРУПОВОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ЗВО В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ НАВЧАННЯ

Світлана Саяпіна

доктор педагогічних наук, професор,
E-mail: svetlana.sayapina65@gmail.com
ORCID 0000-0001-7341-2610
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет», Україна

Svetlana Sayapina

D.Sc. in Pedagogy, Professor,
E-mail: svetlana.sayapina65@gmail.com
ORCID 0000-0001-7341-2610
SHEI "Donbas State Pedagogical
University", Ukraine

Дмитро Сліпцов

здобувач 2 (магістерського) рівня
вищої освіти спеціальності
011 Освітні, педагогічні науки
E-mail: dima1905200@gmail.com
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет», Україна

Dmytro Sliptsov

applicant of 2 (master's) level
higher education specialty
011 Educational, pedagogical sciences
E-mail: dima1905200@gmail.com
SHEI "Donbas State Pedagogical
University", Ukraine

ABSTRACT

It is proven that today the following problems are gaining new content: activation of the educational and cognitive activities of applicants, development of independent, creative thinking, formation of motivation, organization of control and self-control; development of approaches to the use of the latest IT for the development of the applicant's personality, formation of the ability: to apply skills and abilities in computer science and information technologies to solve tasks of an unfamiliar nature; to develop plans and projects to ensure the achievement of a certain goal, taking into account all aspects of the tasks to be solved, including computers and software and their operation; to develop, research, implement algorithms for solving computer science problems in programming languages. The organization of group work of applicants in institutions of higher education (IHE) at the initial stages and the main advantages of using IT were associated with expanded opportunities for individualization of education. At the same time, under the conditions of informatization of education, along with individual and frontal forms, it is appropriate to use group forms. Peculiarities of the group work of applicants under the conditions of informatization of education have been established: when using computer telecommunication and network technologies, immediate direct contacts among group members are optional, joint work can be organized among remote participants; using IT makes it possible to introduce new meaningful tasks into training, which are focused on the modeling of objects, phenomena, processes, and their investigations and have practical significance; when performing tasks in electronic form, network

technologies allow each member of the group to have equal access to the object of joint activity at any time of work; the latest IT increases the intensity of work of applicants, which makes it possible to complete the work of applicants in groups within a unit of study time; using IT contributes to the development of the creative abilities of each applicant under the conditions of joint work.

Key words: *group work, applicant, educational process, information technologies, organizational forms of work.*

Актуальність теми. Розвиток суспільства ставить перед освітою нові завдання, для розв'язання яких необхідним є використання інформаційних технологій (далі – ІТ) в освітньому процесі. Під ІТ наразі розуміємо сукупність методів та засобів збирання, зберігання, обробки, передачі й представлення інформації, що розширює знання та розвиває можливості керування технічними й соціальними процесами. Застосування нових ІТ в освітньому процесі уможлиблює удосконалення методології та стратегії вибору змісту вищої освіти, внесення змін у процес вивчення навчальних дисциплін, підвищення ефективності навчання через залучення нових форм взаємодії та зміну змісту й характеру діяльності здобувачів і викладачів, удосконалення управління освітнім процесом, його планування, організації, контролю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему підготовки фахівців освітньої галузі висвітлено в розвідках, що були здійснені в таких основних напрямках: фахова підготовка педагогічних кадрів (О. Абдуліна, І. Бех, В. Бондар, І. Зязюн, Н. Кузьміна, А. Кузьмінський, В. Лозова, Г. Пономарьова, І. Степанець та ін.); зарубіжний досвід професійно-педагогічної підготовки вчителів (P. Dawson, P. Grossman, M. Huberman, D. Lambert, J. Ross, D. Williams та ін.); інформатизація освіти як складник становлення інформаційного суспільства (М. Жалдак, Ю. Машбиць, О. Співаковський, О. Спирін та ін.); педагогічний потенціал інформатизації освітнього процесу (А. Гуржій, М. Золочевська, В. Хоменко, Н. Хміль, Л. Штефан та ін.); формування готовності майбутнього вчителя до використання ІКТ (М. Левшин, І. Смирнова та ін.).

Формулювання цілей (мета) статті, постановка завдання. Мета статті полягає у висвітленні особливостей групової роботи здобувачів ЗВО в умовах інформатизації навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Доведено, що ІТ впливають на зміст навчальних дисциплін у закладах вищої освіти. Сучасні дослідники пов'язують це зі значним розширенням навчальних завдань, що можуть бути включені в зміст освіти за рахунок використання обчислювальних, моделювальних та інших можливостей комп'ютера; збільшенням діапазону застосування навчального експерименту (під час вивчення предметів обов'язкового циклу), завдяки використанню комп'ютерних моделей тих процесів та явищ, безпосереднє спостереження та вивчення яких в умовах ЗВО неможливі; розширенням джерел одержання знань через використання комп'ютерних телекомунікацій, баз даних, інформаційно-довідкових систем та інших комп'ютерних засобів зберігання та систематизації інформації (Беліков, 2022; Дрокіна, 2018; Прокопенко, Євдокимов, 1995).

Оснащення навчального забезпечення якості вищої освіти засобами новітніх інформаційних та комп'ютерних технологій потребує відповідної підготовки педагогів, оволодіння новими методами й організаційними формами роботи, перегляду змісту навчальних дисциплін, розробки навчально-методичного забезпечення (робочих навчальних програм, силабусів, методичних рекомендацій до вивчення кожного освітнього компонента).

Організація освітнього процесу в умовах інформатизації, впровадження комп'ютера в освітню практику має свою специфіку, що зумовлена своєрідністю дидактичних задач, що не можуть бути повністю розв'язаними під час традиційного навчання. Нового змісту набувають проблеми активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів, розвитку самостійного, творчого мислення, формування мотивації та пізнавального інтересу, організації контролю та самоконтролю, розробки підходів до використання новітніх ІТ задля розвитку особистості здобувача, формування здатності застосовувати уміння та навички з інформатики та інформаційних технологій для розв'язання завдань незнайомого характеру; розробляти плани й проекти для забезпечення досягнення певної мети з урахуванням усіх аспектів проблеми, яку розв'язують, включно з комп'ютерним і програмним забезпеченням та їх експлуатацією; розробляти, досліджувати, реалізовувати мовами програмування алгоритми розв'язання задач з інформатики.

Безумовно, що з'являються нові проблеми, пов'язані з необхідністю з'ясування функцій комп'ютера, його місця в навчальному процесі, функцій і ролі викладача в нових умовах, співвідношення комп'ютерних та традиційних форм навчання. Констатуємо, що під час комп'ютерного навчання відбувається перебудова структури навчальної дисципліни, зміна завдань на різних етапах процесу навчання, здійснення широкого зворотного зв'язку, варіювання форм корекції та контролю, зміна форми суб'єкт-суб'єктної взаємодії здобувачів між собою та викладачем.

На початкових етапах упровадження комп'ютера в навчальний процес основні переваги використання інформаційних технологій пов'язувалися з розширеними можливостями індивідуалізації та диференціації навчання. Такий підхід можна пояснити тим, що сама ідея використання комп'ютера в освіті виникла в межах концепції програмованого навчання, коли матеріал подавався невеликими логічно пов'язаними порціями, здобувач їх засвоював у власному режимі, при цьому засвоєння кожної частини перевірялося через надання спеціального завдання та залежно від відповіді, надавалася інструкція щодо наступних дій. Крім того, індивідуальному та самостійному навчанню сприяли впровадження персональних комп'ютерів та поява педагогічних програмних засобів і «комп'ютерних підручників», різноманітних демонстраційних, навчальних, контролювальних програм, тренажерів, які були зорієнтовані на самостійну роботу здобувача з комп'ютером. З поширенням комп'ютерів у системі освіти стало можливим учити кожного здобувача окремо, індивідуально підбираючи обсяг, складність навчальних завдань і послідовність вивчення матеріалу, здійснювати оперативний та об'єктивний контроль за результатами навчальної діяльності здобувача й оцінку здобутих результатів. Подібна спрямованість на глибоку диференціацію та індивідуалізацію навчання призвела до недооцінки можливостей групової роботи в нових умовах.

Основним осередком інформатизації освітнього процесу, впровадження та поширення нових ІТ навчання є навчальні дисципліни «Програмування», «Програмування та підтримка веб-застосувань», «Бази даних та розподілені інформаційно-аналітичні системи», «Обробка зображень, мультимедіа та комп'ютерна графіка» тощо. Саме ці курси значно сприяють усвідомленню здобувачами ролі комп'ютера як потужного інструмента, який є ефективним під час розв'язання будь-яких задач людської діяльності; стимулює застосування ІТ у процесі викладання інших навчальних дисциплін; стає основою під час розробки інтегрованих курсів (наприклад, математика + інформатика + технологія, фізика + інформатика тощо); природно впроваджує в навчання завдання міжпредметного змісту. Застосування ІТ у навчальному процесі вимагає пошуку нових методів та організаційних форм роботи.

Так, результати досвіду з використанням методики навчання на основі застосування різнотипних навчальних і навчально-дослідницьких завдань представлено в дослідженні І. Буцика. Автор пропонував для формування спеціальних компетентностей у здобувачів використовувати завдання за рівнем навчальної діяльності здобувачів: репродуктивні, реконструктивні, евристичні, творчі; завдання для реалізації етапів навчальної роботи для підготовки до лекції, для роботи на лекції, для підготовки до практичного (лабораторного, семінарського) заняття, для роботи на практичному (лабораторному, семінарському) занятті, для роботи після практичного (лабораторного, семінарського) заняття; завдання для компенсації рівня навчальних досягнень: підготовчі, обов'язкові, рекомендовані; завдання для репрезентації характеру виконання та представлення роботи: усні, письмові, імітаційні; завдання в межах організації індивідуальної та групової роботи: індивідуальні завдання (виконує кожен здобувач самостійно); групові завдання (здобувачі виконують разом у мінігрупах); індивідуально-групові завдання (передбачають самостійне виконання здобувачем якоїсь частини загального завдання з розподілом певних обов'язків для досягнення загальної мети) (Буцик, 2022).

Педагогічний досвід викладачів ЗВО з організації групових форм освітнього процесу під час використання комп'ютера свідчить, що групова робота в умовах інформатизації навчання набуває певних особливостей. Ці особливості зумовлюються можливостями, які надають сучасні програмні засоби, мережеві та телекомунікаційні технології в освітньому процесі. Вони впливають на всі компоненти педагогічного процесу й стосуються організації співпраці, форми кооперації членів групи; засобів спілкування та співробітництва членів групи (як здійснюється обговорення завдання, його розподіл між учасниками групи, обмін набутими результатами та їх поєднанням тощо); предмету та мети спільної діяльності (характеру завдання, запропонованого групі, етапів роботи, які воно передбачає, вимог до кінцевого результату тощо); інструментарію, тобто тих засобів, якими можна скористатися для розв'язання завдання.

Для досягнення результатів навчання та виконання завдань у складі групи традиційно передбачено наявність двох чи більше учасників, які знаходяться поряд і разом розв'язують проблему, поставлену перед ними, аналізують спільний матеріал чи доходять нових висновків. Компактне розташування членів групи, їхній безпосередній прямиий контакт є цілком природною рисою для

групової роботи через необхідність створення комфортних умов для зручного обговорення, обміну думками, надання взаємної допомоги та підтримки.

В останні роки набули поширення мережеві та телекомунікаційні технології, які надають широкі можливості для організації взаємодії, співпраці, обміну інформацією між користувачами мереж. За допомогою електронної пошти відбувається обмін повідомленнями, одержання інформації від комп'ютерних систем, представленої в текстовому, звуковому чи графічному форматі. Така послуга Internet, як електронна конференція на платформах Google meet, Zoom, уможливує брати участь у дискусіях і здійснювати обмін ідеями всім учасникам.

У сучасних умовах широкого поширення комп'ютерних комунікаційних технологій для спільного виконання завдань просторових бар'єрів немає. До складу групи можуть бути включені як здобувачі різних регіонів, країн, міст, які мають доступ до ресурсів глобальної мережі, так й інших ЗВО. Брати участь у спільній роботі можуть як окремі здобувачі, так і групи учасників, і це привносить нові риси в групову форму організації освітнього процесу, роблячи його міжгруповим.

В освітні, наукові практики вже увійшли групові форми організації діяльності, орієнтовані на віддалених учасників. Так, набувають поширення телекомунікаційні проєкти, які здійснюються в межах однієї країни чи багатьох і надають здобувачам можливість виявляти творчі здібності в певних галузях людської діяльності. Участь у проєктах передбачає дослідницьку роботу здобувачів, у процесі якої здійснюється пошук розв'язання комплексного міжпредметного завдання, що вимагає поєднання знань різних освітніх компонентів. Для цього більшу частину потрібної інформації здобувачі збирають та аналізують самостійно. У роботі над проєктами можуть брати участь здобувачі різних рівнів вищої освіти, що мають доступ до електронної пошти та одночасно займаються вивченням поставленої проблеми, обміном результатами. Проєкт створюється поєднанням індивідуальних результатів, при цьому оцінку здобуває робота кожного учасника. Критеріями оцінки є оригінальність, кількість творчих елементів, зміст висунутих версій і гіпотез, продуктивність і практичність дослідження.

Відео- та телеконференції в режимі реального часу забезпечують можливість взаємодії, проведення дискусій та обговорення між віддаленими користувачами. Так, наприклад, мережа World Classroom діє в межах окремих секцій із навчальних дисциплін, кожна з яких включає декілька конференцій. Учасникам конференції пропонуються теми й завдання, які можуть бути адаптовані до особливостей регіону та ЗВО. За допомогою фактичної інформації, що надається для розгляду, а також довідкової літератури, даних, отриманих з інших джерел, здобувачі здійснюють проведення досліджень й обговорюють їх результати. Відстань між учасниками телеконференцій використовується як важливий чинник, що дозволяє побачити різноманітність культур, ознайомитися з різними поглядами на ту саму проблему (Беліков, 2022).

Отже, під час використання сучасних комунікаційних та мережевих технологій безпосередні прямі контакти між членами групи стають необов'язковими й повноцінна спільна робота користувачів може відбуватися за допомогою комп'ютерних комунікацій.

Також для групової роботи великого значення набуває зміст завдання. Завдання, що пропонуються для спільного виконання, мають передбачати, зокрема, поєднання зусиль і, водночас, давати поле для самостійного пошуку, творчої діяльності. Це певно обмежує застосування групових форм навчальної діяльності здобувачів.

Традиційне навчання дисциплінам, особливо природничого циклу, як правило, побудовано на виконанні нескладних завдань тренувального характеру, орієнтованих на засвоєння здобувачами конкретних елементів навчального матеріалу, оволодіння відповідними вміннями та навичками. Упровадження в освітній процес сучасних засобів збирання, опрацювання, зберігання, подання та передавання інформації уможливило приділення меншої уваги технічному боку роботи за рахунок автоматизації багатьох операцій, зокрема, математичної обробки даних, візуалізації результатів обчислень. Це дозволяє значно розширити коло задач, увести в навчання нові завдання – змістовні, практично значущі та орієнтовані на дослідження, моделювання різноманітних об'єктів, явищ, процесів. За допомогою новітніх ІТ можуть бути розглянуті завдання на моделювання навчальних та реальних об'єктів, ситуацій і процесів у математиці, фізиці, економіці, що ставить здобувача в активну позицію дослідника та створює базу для усвідомлення теоретичного матеріалу курсу, що вивчається. Такі задачі є новими та вимагають залучення додаткових знань, нових засобів, методів. Водночас, практично орієнтовані завдання дають простір для творчості, науково-дослідницької діяльності здобувачів та дозволяють сформулювати фахові компетентності.

Є досить багато освітніх середовищ, які надають здобувачам можливість самостійно проводити експеримент, спостерігати та аналізувати його наслідки, створювати проблемні ситуації та їх досліджувати. Така робота є особливо зручною під час вивчення предметів природничо-математичного циклу, коли реальний експеримент поставити неможливо через відсутність, чи громіздкість, чи коштовність потрібного обладнання, складність та небезпечність пристроїв, тривалість проведення вимірів, значну кількість необхідних матеріалів тощо. У цьому випадку реальне здійснення дослідження може бути замінено комп'ютерним експериментом у віртуальній лабораторії. Такі електронні лабораторії надають можливості зміни параметрів у широких границях, що дозволяє розглядати ситуації, які з об'єктивних причин неможливо здійснити в реальному експерименті; миттєвої реєстрації явища та одержання значної кількості експериментальних даних; представлення результату в зручному вигляді; багаторазового повторення експерименту з мінімальними витратами часу і, практично, без матеріальних ресурсів на його проведення.

Виконання завдань на дослідження за допомогою спеціального програмного забезпечення є підготовчим для більш складної роботи, коли сутністю діяльності здобувача є моделювання. Під час розв'язання задач на моделювання здобувачі набувають навичок створення інформаційно-логічної моделі, оцінювання її адекватності та меж придатності, вивчення на її основі властивостей об'єкта, прогнозування його поведінки в нових умовах. Упровадження таких завдань стало можливим в умовах інформатизації навчання, коли в освітній процес залучені потужні інструментальні засоби, які

дозволяють уникнути рутинних операцій й ефективно використовувати навчальний час.

На базі завдань на побудову моделей та дослідження в навчальний процес можуть бути впроваджені завдання практичного характеру. Під час виконання таких завдань здобувачі проходять усі ступені наукового дослідження – від постановки задачі, проектування та конструювання експериментальної моделі до аналізу результатів.

Отже, особливістю групової роботи в умовах інформатизації навчання є те, що її об'єктом стають нові змістовні завдання, орієнтовані на моделювання об'єктів, явищ, процесів та їх дослідження та мають практичну значущість.

Однією з ознак групової роботи є розподіл дій або частин завдання між учасниками для самостійного виконання та подальшого поєднання результатів. Як правило, організація такої роботи відбувається у двох варіантах: паралельне розв'язання окремих частин завдання членами групи з наступним поєднанням у єдине ціле чи послідовне, коли одні здобувачі використовують результати діяльності інших і так вимушені очікувати можливості виконання своїх функцій.

Поєднання комп'ютерів у локальній мережі та застосування відповідних технологій вносить нові риси в організацію групової роботи. Під час виконання завдань в електронній формі мережеві технології дозволяють кожному учаснику групи мати однаковий доступ до спільного об'єкта діяльності в будь-який момент. Це дозволяє всім здобувачам простежувати процес виконання завдання, зіставляти свої результати й досягнення з іншими, оперативно коригувати власну діяльність відповідно до інших членів групи. Робоче поле для розв'язання завдання стає однаково доступним для кожного учасника в будь-який момент роботи.

З одного боку, робота в складі групи з використанням мережевих технологій є зручною через можливість постійного зв'язку між здобувачами, надання взаємної допомоги, підтримки один одного. З іншого боку, така робота сприяє зацікавленості здобувача у власній роботі, зростанню його відповідальності.

Отже, під час виконання завдань в електронній формі мережеві технології дозволяють кожному члену групи мати однаковий доступ до об'єкта спільної діяльності в будь-який момент роботи.

Під час підбору завдань для групової роботи виникають труднощі, пов'язані з використанням навчального часу. Як правило, для спільного виконання пропонують завдання достатньо складні, об'ємні, які вимагають часу й поєднання зусиль. Практика свідчить, що розв'язання їх виявляється довгостроковим і потребує тривалої позааудиторної роботи чи відбувається в межах навчального часу упродовж декількох занять. Найчастіше такі завдання пропонуються для самостійного виконання в позанавчальний час.

Отже, необхідність завершеності навчальної діяльності на занятті є чинником, що зумовлює певну стриманість у процесі застосування групової роботи під час практики навчання.

Використання новітніх ІТ дозволяє створити комфортні умови для роботи в складі групи, підвищити продуктивність роботи здобувача в аудиторії. При цьому за обмежений навчальний час стає можливою повна реалізація досить

складних змістовних завдань зі здійсненням контролю, корекції роботи, оцінювання та аналізу діяльності кожного учасника й групи загалом.

Акцентуємо на тому, що підвищити інтенсивність роботи в складі групи дозволяють: по-перше, інформаційні технології, які уможливають під час розв'язання завдань автоматизувати виконання рутинних операцій, технічних дій-обчислень, різноманітних перетворень, побудови графіків, діаграм, тощо й сконцентруватися на суттєвих питаннях розв'язку задачі; по-друге, певні фрагменти розв'язування задачі можна запозичити в готовому вигляді. Для цього можна скористатися стандартними бібліотеками програм, малюнків, звукових та анімаційних ефектів тощо. Крім того, усе, що здобувачем створено на попередніх етапах навчання, може бути збережено й застосовано до розв'язання інших задач; по-третє, використання мережевих технологій забезпечує оперативний обмін результатами діяльності та швидке здобуття додаткової інформації, яка зберігається в електронній формі, що також сприяє підвищенню ефективності використання навчального часу.

Отже, поряд із довготривалою роботою здобувачів у складі групи стає доцільною та ефективною й короткочасна групова робота. Цей висновок зумовлений особливістю групової роботи в умовах інформатизації навчання, яке полягає в тому, що новітні ІТ підвищують інтенсивність роботи здобувачів, і це дозволяє досягти завершеності роботи груп у межах одиниці навчального часу.

Зауважимо, що інформатизація навчання надає широкий спектр засобів для підтримки розвитку особистості кожного здобувача. Сучасні ІТ створюють сприятливі умови для розвитку пізнавальних інтересів та уяви кожного здобувача, його самовираження, становлення та розвитку творчих здібностей. Цьому сприяє: по-перше, те, що розв'язування будь-якої задачі із застосуванням комп'ютерних засобів передбачає роботу з різними формами представлення інформації – текстової, цифрової, звукової, графічної. Отже, в умовах спільної роботи здобувач має можливість отримати для виконання таку її частину, яка найбільше узгоджується з його власними нахилами й здібностями; по-друге, виконання будь-яких завдань за допомогою комп'ютера, як правило, не передбачає єдиного правильного розв'язання та дозволяє здобувачам виявити творчі здібності для пошуку оригінального розв'язання, яке може відрізнитися оптимальністю алгоритму, глибиною розробки програмної реалізації розв'язку задачі, найкращим оформленням, якістю розробки інтерфейсу; по-третє, сучасні текстові, графічні, гіпертекстові редактори дозволяють працювати з різноманітними виразними засобами – гіпертекстом, графікою, звуком, відеозображеннями для оформлення результатів діяльності.

Отже, особливість групової роботи здобувачів в умовах інформатизації навчання полягає в тому, що використання ІТ сприяє розвитку творчих здібностей кожного здобувача в умовах спільної роботи.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, під час організації групової роботи здобувачів у ЗВО на початкових етапах основні переваги використання ІТ пов'язувалися з розширеними можливостями індивідуалізації навчання. Водночас, в умовах інформатизації навчання поряд з індивідуальними та фронтальними формами доцільним є застосування й групових форм.

Встановлено особливості групової роботи здобувачів в умовах інформатизації навчання: в умовах застосування комп'ютерних телекомунікаційних та мережових технологій безпосередні прямі контакти між членами групи є необов'язковими, спільна робота може бути організованою між віддаленими учасниками; використання ІТ дозволяє впровадити в процес навчання нові змістовні завдання, які орієнтовані на моделювання об'єктів, явищ, процесів та їх дослідження та мають практичну значущість; під час виконання завдань в електронній формі мережові технології дозволяють кожному члену групи мати однаковий доступ до об'єкта спільної діяльності в будь-який момент роботи; новітні ІТ підвищують інтенсивність роботи здобувачів, що дозволяє досягти завершеності роботи здобувачів у складі груп у межах одиниці навчального часу; використання ІТ сприяє розвитку творчих здібностей кожного здобувача в умовах спільної роботи.

ДЖЕРЕЛА І ЛІТЕРАТУРА

Беліков, О.В. (2022). Інтернет-технології як форма наукової взаємодії в академічних мережових спільнотах в Україні (початок ХХІ ст.). *Гуманізація навчально-виховного процесу: збірник наукових праць* / За заг. ред. доктора пед. наук, проф. С.А.Саяпіної. Краматорськ: Видавництво ЦТРІ «Друкарський дім», 2 (102). 55–63.

Буцик, І.М. (2022). Особливості організації групової навчальної діяльності студентів ЗВО в умовах змішаного навчання. *Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. Київ: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 85. 40–45.

Дрокіна, А.С. (2018). Формування інформаційної компетентності майбутніх учителів початкової школи в умовах оновлення освіти. *Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 17. Теорія і практика навчання та виховання*. Київ: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 29. 51–56.

Прокопенко, І.В., Євдокимов, В.І. (1995). Педагогічні технології. Харків: ХДПУ, Україна.

Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти. МОН України. URL: <http://surl.li/ehер>

REFERENCES

Bielikov, O. V. (2022). Internet-tekhnologii yak forma naukovoї vzaiemodii v akademichnykh merezhevykh spilnotakh v Ukraini (pochatok XXI st.) [Internet technologies as a form of scientific interaction in academic network communities in Ukraine (the beginning of the 21st century)]. *Humanizatsiia navchalno-vykhovnoho protsesu: zbirnyk naukovykh prats. S. A. Saiapin (Ed.), 2(102), 55–63*. Kramatorsk: Vydavnytstvo TsTRI «Drukarskyi dim» [in Ukrainian].

Butsyk, I. M. (2022). Osoblyvosti orhanizatsii hrupovoi navchalnoi diialnosti studentiv ZVO v umovakh zmishanoho navchannia [Peculiarities of the organization of group educational activities of students in IHE under the conditions of blended education]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P.Drahomanova. Seriiia 5. Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy, 85, 40–45*. Kyiv: Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova [in Ukrainian].

Drokina, A. S. (2018). Formuvannia informatsiinoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv pochatkovoї shkoly v umovakh onovlennia osvity [Formation of informational competence of future primary school teachers under the conditions of renewal of education]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P.Drahomanova. Serii 17. Teoriia i praktyka navchannia ta vykhovannia*, 29, 51–56. Kyiv: Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova [in Ukrainian].

Prokopenko, I. V., & Yevdokymov, V. I. (1995). *Pedahohichni tekhnolohii [Pedagogical technologies]*. Kharkiv: KhDPU [in Ukrainian].

Rekomendatsii shchodo vprovadzhennia zmishanoho navchannia u zakladakh fakhovoi peredvyshchoi ta vyshchoi osvity [Recommendations regarding the implementation of mixed education in institutions of vocational pre-higher and higher education]. MON Ukrainy. URL: <http://surl.li/exep> [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

Доведено, що сьогодні нового змісту набувають проблеми активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів, розвитку самостійного, творчого мислення, формування мотивації, організації контролю та самоконтролю; розробки підходів до використання новітніх ІТ задля розвитку особистості здобувача, формування здатності застосовувати вміння та навички з інформатики та інформаційних технологій для розв'язання завдань незнайомого характеру; розробляти плани й проєкти для забезпечення досягнення певної мети з урахуванням усіх аспектів завдань, розв'язуються, включно з комп'ютерним і програмним забезпеченням та їх експлуатацією; розробляти, досліджувати, реалізовувати мовами програмування алгоритми розв'язання задач з інформатики. У процесі організації групової роботи здобувачів у ЗВО на початкових етапах основні переваги використання ІТ пов'язувалися з розширеними можливостями індивідуалізації навчання. Водночас, в умовах інформатизації навчання поряд з індивідуальними та фронтальними формами доцільним є застосування групових форм. Встановлено особливості групової роботи здобувачів в умовах інформатизації навчання: під час застосування комп'ютерних телекомунікаційних та мережових технологій безпосередні прямі контакти між членами групи є необов'язковими, спільна робота може бути організованою між віддаленими учасниками; використання ІТ дозволяє впровадити в навчання нові змістовні завдання, орієнтовані на моделювання об'єктів, явищ, процесів та їх дослідження та мають практичну значущість; під час виконання завдань в електронній формі мережові технології дозволяють кожному члену групи мати однаковий доступ до об'єкта спільної діяльності в будь-який момент роботи; новітні ІТ підвищують інтенсивність роботи здобувачів, що дозволяє досягти завершеності роботи здобувачів у складі груп у межах одиниці навчального часу; використання ІТ сприяє розвиткові творчих здібностей кожного здобувача в умовах спільної роботи.

Ключові слова: *групова робота, здобувач, освітній процес, інформаційні технології, організаційні форми роботи.*